

zůstavitelových jest polovička podílu ze zákona (§ 765 obč. zák.), tedy přibližně v tomto případě 87.900 Kč, ač-li dům v den darování měl pouze cenu 108.500 Kč (§ 794 obč. zák.). Obmyslil-li zůstavitel vnučku odkazem pouze 30.000 Kč, byla by zkrácena na svém povinném dílu aspoň o 57.900 Kč a pozůstalost by nestačila k tomu, aby z ní díl povinný byl doplněn. Jest tedy osvědčen nárok strany ohrožené dle § 951 obč. zák., aby jí ke krytí jejího povinného dílu byl vydán dům, jež Lydie K-ová obdržela darem. Tato může se ovšem zbaviti povinnosti k vydání domu, když zaplatí navrhovatelce, co se jí k doplnění dílu povinného nedostává, při čemž jí musí zůstatí vždy tolik, kolik činí její povinný díl. Výši povinného podílu bude určiti v řízení pozůstalostním dle zákonných předpisů v tom směru daných. Jest sice pravdou, že nepominutelný dědic nemá dle § 784 obč. zák. a dvor. dekretu ze dne 31. ledna 1844, čís. 781 sb. z. a s. nároku na poměrnou část jednotlivých předmětů, do pozůstalosti patřících, nýbrž pouze na cenu svého podílu, soudním odhadem zjištěnou, avšak § 951 obč. zák. upravený III. novelou k obč. zák. mu sjednal nárok na vydání daru, do pozůstalosti nepřináležejícího, avšak inofficiosního, tedy přímý nárok na vydání určitého předmětu, v držení obdarovaného se nacházejícího. Z tohoto darovaného předmětu může pak dosíci doplnění svého povinného dílu, který se ovšem opětně vyměří v penězích dle soudního odhadu věci jednak pozůstalosti patřících, jednak věci inofficiosně darovaných. Poněvadž dále, jak první soudce za osvědčeno má, jest nebezpečí, že Lydie K-ová v nejbližších dnech dům ten, na nějž se nárok navrhovatelky vztahuje, prodá a odevzdá a tím uspokojení nároku navrhovatelky na vydání domu znemožní a uspokojení dílu povinného stíží nebo překazí, jsou zde všechny podmínky pro povolení prozatímního opatření soudní záповědí zcizení, zastavení neb obtížení domu toho dle § 382 čís. 6 ex. ř. Nejedná se zde tudíž o zabezpečení nároku peněžitého, nýbrž nároku na vydání určité nemovité věci. Neposoudil tudíž rekursní soud správně věc po stránce právní, když uznal, že povolení prozatímního opatření v daném případě se řídí zásadami § 379 ex. ř.

Čís. 1771.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Nejde o poměr podpachtýře, postoupil-li pachtýř sice třetí osobě práva pachtýřská, sám však platil nadále pachtovně na srážku svého dluhu vůči oné osobě třetí.

(Rozl. ze dne 11. července 1922, R I 829/22.)

Oba nižší soudy uznaly požadovací nárok po právu. Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řádně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Bezesporno je — sama požadující strana tak udává, že pro dobu 1901—1903 byl stav věci ten, že tehdejší pachtýř přenechal užívání

požadovaného pozemku požadovateli Antonínu R-ovi st., tak, že tento konal sice zemědělské práce na pozemku a sám ho sklízel, že však H. platil pachtovné sám, že se to stalo proto, že H. byl požadovateli dlužen a dluh nemohl splatiti, že tedy jej vyrovnával postupně tímto způsobem, tak totiž, že odepisoval H-ovi z dluhu, co tento na pachtovném zaplatil. Dle toho tu byl pouze postup pachtovních práv, ale pachtovní poměr nezáleží jen v právech pachtýře, nýbrž také v jeho povinnostech, zejména tedy v placení pachtovného, ale tato stránka nebyla na požadovatele převedena, a nepřešel tedy na něho pachtovní poměr, nelze tedy říci, že byl podpachtýřem, jak myslí rekursní soud. Úmysl stran nesl se pouze k umoření dluhu H-ova, jen za tím účelem transakce se stala, i je zjevno, že převod pachtovního poměru na věřitele byl by k tomu účelu nestačil, tím by byl dluh zůstal nedotčen. Tedy právě proto zůstal H. pachtýřem, platil pachtovné, na požadovatele převedl tedy vlastně jen výkon svých pachtovních práv — ne je sama — neboť jednu stránku pachtovního poměru od druhé dělití, práva od povinností odlučovati nelze, a dluh se umořoval tak, že se pachtovné dlužníkem dále placené z dluhu sráželo. Chybí tedy požadovateli zákonná doba, ježto v letech 1901—1903 ani pachtýřem ani podpachtýřem nebyl. Avšak na tuto otázku přijde teprv, podal-li vlastník v čas vyjádření dle § 15 požad. zák. a v něm tvrzení přihlášky, že požadovatel má pozemek v pachtu již 24 let, popřel, námitku nedostatku zákonné doby tedy činil, což předpokládá, že přihláška podaná vlastníku měla též obsah, jako přihláška podaná u soudu, neboť jinak je s touto námitkou prekludován. Ale to není ze spisu zřejmo, i dlužno tedy napřed zjistiti, zda a kdy vyjádření podal, pokud se týče, byla-li mu lhůta k němu prodloužena až do 9. srpna 1921, kdy při konaném šetření námitka uplatňována.

Čís. 1772.

Při odhadech v nesporném řízení dlužno použití nejen předpisů civ. řádu soudního, nýbrž i exekučního řádu.

(Rozh. ze dne 11. července 1922, R I 841/22.)

Návrhu, by za příčinou vyměření pozůstalostních poplatku byla usedlost odhadnuta, soud první stolice vyhověl a celá usedlost s příslušenstvím byla odhadnuta na 40.307 Kč 25 h. Usnesením ze dne 29. května 1922 ustanovil prvý soudce nový odhad s jinými znalci z důvodu, že v pozůstalostním řízení byla usedlost dědici oceněna na 150.000 Kč, takže vzhledem na rozpětí v ocenění nelze soudu určití odhadní cenu. Rekursní soud toto usnesení potvrdil. Důvody: Dle výslovného ustanovení § 272 nesp. říz. sluší při dobrovolných odhadech co do způsobu provedení postupovati dle předpisů procesního řádu, tedy civ. řádu soudního a řádu exekučního, a se zřetelem na ustanovení § 144 ex. ř. i dle nař. ze dne 25. července 1897, čís. 175 ř. z. o odhadu nemovitosti. Dle § 30 odh. ř. má cenu odhadní stanoviti soud dle volného svého uvážení, a dle § 362 odstavec druhý c. ř. s. může naříditi opakování důkazu, když podané dobrozdání jeví se nedostatečným. Soud, stanovící odhadní cenu, musí podle své povinnosti pečlivě uvážiti vše, co, pro rozhodnutí